

NVE

Å ENERGI VANNKRAFT AS
Postboks 603 Lundsiden
4606 KRISTIANSAND S

Vår dato: 17.12.2025

Vår ref.: 202218707-9 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Varsel om vedtak om innkalling av Hunsfoss kraftverk i Otravassdraget til konsesjonsbehandling – Vennesla kommune i Agder

Kraftverkene Vigelandsfoss, Hunsfoss, Steinsfoss og Nomeland ligger i nedre del av Otra, i Iveland og Vennesla kommuner. Disse er blant flere store kraftverk i området som utnytter reguleringene høyere opp i vassdraget. Vigelandsfoss eies av Hydro Renewables Holding AS (Hydro), mens de tre øvrige kraftverkene eies av Å Energi AS.

Vannforekomstene fra Hunsfoss til Vigelandsfoss (021-1448-R) og den lakseførende strekningen fra Vigelandsfoss til utløpet (021-1449-R) har moderat økologisk tilstand. Miljømålet er å oppnå god økologisk tilstand innen 2027. Det er ikke fastsatt miljømål som kan medføre krafttap, jf. vedlegg 2 til godkjenningsbrevet for regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder, datert 4. juli 2016.

I forbindelse med krav om vilkårsrevisjon i Otra mottok NVE samtidig krav fra syv kommuner langs vassdraget om å kalle inn de fire kraftverkene til konsesjonsbehandling, jf. brev av 12. september 2018, 12. februar 2020 og 28. oktober 2022. Alle kraftverkene er eldre, konsesjonsløse vassdragsinngrep. For å kunne pålegge utredning og gjennomføring av fiskepassasjer eller andre miljøtiltak, må anleggene innkalles til konsesjonsbehandling etter vannressursloven § 66 tredje ledd. Dette kan kun gjøres dersom det foreligger «særlige tilfeller», som i forarbeidene til loven er beskrevet som «sterke miljømessige hensyn».

I brev av 1. juni 2023 (NVEs referanse: 202218762-6) vedtok NVE å kalle inn Vigelandsfoss kraftverk til konsesjonsbehandling. Bakgrunnen var at vi vurderte påvirkningen fra kraftverket, potensialet for miljøforbedringer knyttet til ål (EN), miljømålene i vannforvaltningsplanen og helhetshensyn samlet sett som et «særlig tilfelle», og at vilkåret i vannressursloven § 66 dermed var oppfylt.

Samtidig vedtok NVE å ikke kalle inn Hunsfoss, Steinsfoss eller Nomeland kraftverk til konsesjonsbehandling (NVEs referanse: 202218707-7). Vi vurderte da at vilkårene i vannressursloven § 66 ikke var oppfylt. I konklusjonen påpekte vi imidlertid at dersom det senere blir nødvendig for å gjennomføre tiltak for ål, kan NVE foreta en ny vurdering.

I forbindelse med konsesjonssøknaden, har Hydro satt i gang undersøkelser knyttet til oppvandring av ål. Våren 2025 ble det bygget en provisorisk ålerenne med samlelum for

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

oppvandrende ål ved Vigelandsfoss kraftverk. I forbindelse med en oppdatering av status på tiltak og utredninger ved Vigelandsfoss den 22. september 2025 presenterte Hydro foreløpige resultater fra åleoppgangen. Resultatene viste at det går opp betydelige mengder ål i vassdraget. I perioden mellom 19. mai og 22. september gikk det 1321 ål opp den provisoriske oppgangsveien ved Vigelandsfoss.

I innstilling av i dag (17. Desember 2025) anbefaler NVE at Hydro får konsesjon til fortsatt drift av Vigelandsfoss kraftverk og at de må montere ålerenne forbi kraftverket. Når ålen hjelpes forbi Vigelandsfoss vil den imidlertid møte neste barriere allerede ved Hunsfoss kraftverk, ca. 1,7 km oppstrøms. Dersom ålen kommer videre forbi Hunsfoss kraftverk får den tilgang til betydelige områder med egnede oppveksthabitater. For å få mest mulig nytte av tiltakene i Vigelandsfoss bør det derfor også ses på mulige løsninger for å hjelpe ål forbi Hunsfoss kraftverk. Dette innebærer videre at løsninger for trygg nedvandring ved begge kraftverk må utredes.

NVE mener at den nye informasjonen om ålens oppgang forbi Vigelandsfoss, sammen med behovet for å se tiltak for ålevandring ved Vigelandsfoss i sammenheng med tiltak ved Hunsfoss, gjør det nødvendig å foreta en ny vurdering av konsesjonsbehovet for Hunsfoss kraftverk.

Dersom dere vil korrigere eller supplere opplysninger til saken, er det viktig at vi får dette inn før fristen går ut, hvis ikke vil vi behandle saken ut ifra de opplysninger som foreligger. Vi ber om at uttalelsen sendes vår e-postadresse nve@nve.no med saksnummer 202218707 inkludert i emnefeltet.

Frist for å sende uttalelse er:

15.2.2026

Dette brevet er å betrakte som et varsel om vedtak til innkalling til konsesjonsbehandling etter vannressursloven, jf. forvaltningsloven § 16.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Håkon Berg Sundet
fagleder

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Å ENERGI VANNKRAFT AS

Kopimottakerliste:

VENNESLA KOMMUNE

HYDRO RENEWABLES HOLDING AS

Advokatfirmaet Lund & Co DA

Iveland kommune

Evje og Hornnes kommune

Bygland kommune

VALLE KOMMUNE

BYKLE KOMMUNE

KRISTIANSAND KOMMUNE